ամէն երևելի ճեմարաններուն անդամ կ'ընտրուի, Տանիմարքայի Թագաւորէն ազնուականութեան հրովարտակ կ'առնէ, Գաղղիացւոց հիմակուան Թագաւորէն Ազատական ասպետութիւնը, ուրիշներէն ալ ուրիշ ասպետութիւններ կ'ընդունի, և անունը բոլոր աշխարհք կը տարածուի։

Փորագրած արձաններուն մէջ խիստ անուանիներէն մէկ քանին յիշենք. Արէս, Ադոն, երեք Շնորհք, Մուսայք, Աքիլլէս, Հերմէս. ասոնք ինչուան չորս չորս անգամ մարմարիոնի վրայ փորուեր են, անոնցմէ զատ՝ սուրբ Աստուածածին մը Յիսուս գիրկը՝ Նափոլիի համար. Քրիստոս և տասներկու առաքեալք՝ Քոփէնհակէնի մայր եկեղեցւոյն համար. Գիշեր և Յորեկ՝ անձնաւորած՝ Կուիրինեան պալատին համար. Պիոս Է պապին մահարձանը՝ Հռոմայ սրբոյն Պետրոսի եկեղեցւոյն համար. Փոնեաթովսքի իշխանին մահարձանը՝ Վարշաւի համար. Կութթէմպերկի արձանը՝ Մակոնցայի համար. և մեծին Աղեքսանդրի յաղթանակով Բաբելոն մտնելուն մեծ ու փառաւոր բարձրաքանդակը որ Նափոլէոնին հրամանովը սկսեր էր շինել; և հիմա Քոփէնհակէնի Թագաւորական պալատին մեծ սրահին մէջն է։

Թորվալտսէն ինչուան իր կենաց ետքի վայրկեանն ալ բանելու հետ էր. մեռնելու օրուանը առաւօտը Հերակլի արձանի մը ուրուագիծը շիներ էր, և Թէատրոն երթալէն քանի մը վայրկեան առաջ՝ ուրիշ արձան մը պատրաստելու վրայ էր։ Մէյմըն ալ յանկարծ Թէատրոնին մէջ կաթուածի պէս հիւանդութիւն մը եկաւ վրան, ու ինչուան որ տունը տարին նէ մեռաւ 73 տարեկան։ Չորս միլիոն Փրանքէն աւելի ստակ ելաւ քովէն, որ բոլորն ալ կտակով Թողուցեր էր Քոփէնհակէնի Թանգարանին, որ ինքը հիմներ էր։

Շատ փառաւոր Թաղում ըրին Տանիմարքացիք աս անմահ յիշատակաց արժանի քանդակագործին, որ իրենց ազգին ու աշխարհին անունը այնչափ պայծառացուցեր էր. Թագաւորէն սկսած՝ 2500 մեծամեծներ, հազարաւոր ուսումնականներ ու անթիւ ժողովուրդ ներկայ գտնուեցան հանդէսին, և մարմինը Թագաւորական ճեմարանէն ինչուան Աստուածածնայ եկեղեցին տարին, անկէ ալ մասնաւոր մատրան մը մէջ փոխադրեցին։ Մեծ մխիթարութիւն է այսպիսի կարգէ դուրս հանճարաւորին յարգը գիտցողներուն աս բանս որ Թորվալտսէն իր արձանն ալ փորեր է՝ բարձրութիւնը 20 մատնաչափ, յուսոյ խարսխին վրայ կռթընած։

Այնչափ է Թորվալտսէնի արձաններուն բնականութիւնն ու պարզութիւնը, որ միայն Քանովային արձաններուն հետ կրնան բաղդատուիլ։ Քանովան ինքը մեծ համարում ունէր Թորվալտսէնին վրայ, և տարակոյս չկայ որ իր փորուածքներուն փափկութեանը կողմանէ անկէ շատ վեր է. բայց Թորվալտսէնն ալ Քանովայէն վար չմնար, կ'ըսեն, իր արձաններուն ուժին ու բնականութեանը կողմանէ։

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Զունեցած չարիքներդ մէյմէկ բարիք սեպէ, և ուրախ կ'ըլլաս։

Նայէ որ ուրախութեանդ մէջ տրտմութեան երակ մը ըլլայ, և տրտմութեանդ մէջ ուրախութեան երակ մը։

Չես կրնար ըսել Թէ գոհ եմ. — Գոհ չ'ըլլամ ըսէ, կ'ազատիս։

ԹՈՄՄԱԶԵՈՅ

ՎԵՆԵՏԻԿ. Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ս. ՂԱԶԱՐՈՒ